

Samenwerkingsagenda MRE-Meierijstad 2026-2029

Introductie en doel van de samenwerking:

Brainport Eindhoven is de economische ontwikkelmotor van Nederland. De gemeenten van de Brainportregio werken samen binnen de Metropoolregio Eindhoven, met als doel om het verblijfs- en vestigingsklimaat voor haar inwoners en bedrijven te blijven verbeteren. De regio maakt op dit moment een schaa sprong door om de sterke economische en demografische groei in goede banen te leiden. Het aantal banen en inwoners van de regio blijft naar verwachting ook in de komende jaren fors stijgen. De groei van bedrijvigheid, banen en welvaart betekent een groeiende en acute behoefte aan nieuwe werklocaties en talent, ruimte voor wonen, een betere bereikbaarheid en ook een passende sociaal-maatschappelijke infrastructuur. Het *daily urban system*, waaronder de arbeidsmarkt, de woningmarkt, verzorgingsgebieden en verkeersbewegingen, breidt zich inmiddels ook steeds verder uit buiten de regio Zuidoost Brabant, waaronder naar Meierijstad.

Vanwege haar centrale ligging in Oost-Brabant heeft Meierijstad een centrale rol in de regio Noordoost Brabant, en maakt het ook deel uit van het *daily urban system* van de MRE. Dit komt ook tot uiting in de verbinding in het bedrijfsleven. Het Meierijstadse economische ecosysteem is gericht op agrifood en maakindustrie in combinatie met een sterk regionaal ondernemersklimaat. De bijpassende arbeidsmarkt is vooral gericht op mbo-onderwijs en sluit goed aan bij het Brainport ecosysteem.

In de 'Toekomstvisie Meierijstad 2040' staan de ambities van Meierijstad voor de komende periode. De kern van de Toekomstvisie zet in op de groei van het aantal inwoners met een verstedelijking in Veghel; een vitaal landelijk gebied en het versterken van de landschappelijke kwaliteit; het versterken van de economische positie, door focus op agrifood en de maakindustrie en een veerkrachtige arbeidsmarkt; het versterken van de infrastructuur; en een focus op de gemeenschapskracht door middel van het versterken van de sociale basis en zorgzame wijken. Binnen al deze ambities staat het versterken van de brede welvaart centraal. Hierbij dient de groei van Meierijstad altijd in balans te zijn.

De ontwikkelingen die we allebei doormaken zijn ingewikkeld en gaan snel. Het zijn soms spannende veranderingen voor onze inwoners en het zorgt voor veel werk voor onze gemeenten. Tegelijkertijd bieden deze opgaven kansen om elkaar te helpen, om hiermee de druk op de groeiende Brainport binnen en buiten de regio te verlichten en de Toekomstvisie van Meierijstad te versnellen. Daardoor kunnen we het wonen en werken in zowel de Brainport als Meierijstad beter maken, en onze leefbaarheid en brede welvaart verhogen. We begrijpen namelijk ook dat de opgaven in onze regio en gemeente(n) niet kunnen wachten en continu aandacht vragen, en onze inwoners en bedrijven niet handelen op basis van bestuurlijke grenzen. Juist door tijdig en vaker met elkaar in gesprek te gaan over de wederzijdse ontwikkelingen, is de kans groter dat we niet met elkaar concurreren, maar elkaar juist aanvullen en versterken.

MRE en Meierijstad gaan daarom intensiever samenwerken om deze opgaven én kansen samen het hoofd te bieden. We doen dat vanuit onze eigen kracht en met behoud van onze eigen identiteit. We kiezen bewust voor een gefocuste agenda voor een periode van vier jaar, met een duidelijke win-win voor beide partijen. De afspraken zijn zo concreet mogelijk en richten zich op drie belangrijke thema's; economie en talent, wonen, en mobiliteit. Deze afspraken staan hieronder beschreven. Andere onderwerpen die hiervoor randvoorwaardelijk zijn en waar we een gezamenlijk belang bij hebben, zoals netcongestie, gaan we zo pragmatisch mogelijk mee om.

Economie en talent

Context:

MRE werkt met partners zoals Brainport Development aan het versterken van de toppositie van de Brainportregio. Het Brainport Eindhoven-ecosysteem is een van de meest toonaangevende technologische regio's van Europa. Het staat bekend om zijn sterke focus op hightech innovatie, samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en overheden (het zogeheten triple-helixmodel), en een sterke concentratie van technologische bedrijvigheid. De hightech maakindustrie vormt een van de belangrijkste industriële clusters van Nederland met bedrijven als ASML, VDL Groep, NXP en Philips en duizenden hightechbedrijven, variërend van multinationals tot innovatieve startups. Diverse campussen en expertisecentra fungeren hierbij als innovatie- en samenwerkingshotspots, waaronder organisaties als Food Tech Brainport. Bedrijven in de hightech maakindustrie en alle toeleverende bedrijven groeien de komende jaren exponentieel in hun vraag naar ruimte en voldoende gekwalificeerde medewerkers op alle niveaus.

De MRE heeft in dit kader te maken met een acute behoefte aan extra werklocaties. Nieuwe of groeiende bedrijven die in de Brainportregio op korte termijn moeilijk ruimte kunnen vinden, zouden mogelijk in Meierijstad wel behouden kunnen blijven voor het Brainport ecosysteem en daarmee ook waarde toevoegen aan Meierijstad. MRE heeft een Regionale Visie Werklocaties vastgesteld, die samen met de bijbehorende strategie en uitvoeringagenda voor de komende jaren de kaders geeft voor de programmering van werklocaties in de regio.

De arbeidsmarktopgave waar MRE en de Brainportregio van uitgaan is aanzienlijk en bestaat uit zowel een vervangingsvraag als een uitbreidingsvraag in de Tech- en IT-sector. Tegen 2032 zullen er naar verwachting 71.200 nieuwe banen zijn in de Brainportregio. Deze groei van de tech- en IT-sector beïnvloedt bovendien andere sectoren zoals zorg, onderwijs, kinderopvang en bouw, die eveneens kampen met tekorten. De Regionale agenda Schaalsprong Talent vormt het referentie- en handelingskader voor onderwijs- en arbeidsmarktorganisaties en de triple helix partners in de Brainportregio om de vraag naar talent het hoofd te kunnen bieden.

Van oudsher heeft Meierijstad een sterk ondernemersklimaat dat gebaseerd is op de coöperatieve gedachte van samenwerking. In de Toekomstvisie Meierijstad wordt de ambitie uitgesproken om dat nog verder te versterken, onder andere door (fysiek) meer ruimte te bieden aan de ontwikkeling van bestaande bedrijven, vooral in de topsectoren van het Meierijstadse ecosysteem: agrifood en maakindustrie. Denk daarbij aan bedrijven als Jumbo, Udea, MARS, FrieslandCampina of Agrifirm, maar ook Abemec, Actemium/Vinci Energies, Van Berkel/inland terminal en Vanderlande. Qua techniek staat de proces- en supplychain-technologie in Meierijstad centraal.

Meierijstad wil ruimte bieden aan nieuwe bedrijvigheid die voortkomt uit deze economische ecosystemen en daarmee de bestaande economische kracht versterken. Deze economische ontwikkeling is goed mogelijk door de strategische ligging van Meierijstad en de samenwerking met zowel de RNOB als de MRE.

De arbeidsmarktopgave van MRE/Brainport, met de vraag naar talent, zien we ook terug in Meierijstad. In de Toekomstvisie Meierijstad wordt nadrukkelijk ingegaan op het blijvend binden van talent voor een sterke lokale economie en economische regio. Daarbij is er een beroepsonderwijssysteem dat aansluit bij het Meierijstadse ecosysteem van agrifood en maakindustrie, en tevens een uitdagende leeromgeving biedt voor hightech toeleveringsbedrijven in relatie tot het Brainport-ecosysteem. Het leren vindt niet alleen binnen de schoolomgeving plaats, maar ook daarbuiten (hybride onderwijs).

Afspraken:

- **MRE en Meierijstad gaan intensiever samenwerken bij de programmering en allocatie van werklocaties.**
 - MRE en Meierijstad versterken de onderlinge afstemming over de programmering van onze (nieuwe) werklocaties, inclusief de vestigings- en uitbreidingskansen van Brainport-gerelateerde bedrijven in Meierijstad. We maken daarbij gebruik van gelijksoortige visies, beleidskaders en uitvoeringsstrategieën. Meierijstad kan daarbij gebruik maken van de expertise, methodieken en best practices van de MRE.
 - Op het gebied van allocatie werkt MRE gefaseerd aan de doorontwikkeling van bestaande loketfuncties binnen de MRE tot een regionale loketfunctie, waaraan Meierijstad vervolgens kan deelnemen. We wisselen dan bijvoorbeeld informatie uit over bedrijfsvragen, en delen en ontwikkelen expertise over de allocatie en ontwikkeling van bestaande en nieuwe werklocaties.
 - We verkennen samen hoe onze havens en het vervoer over water belangrijker kunnen worden voor onze (circulaire) economie, met inachtneming van de leefbaarheid en doorstroming.
- **Meierijstad en MRE verkennen gezamenlijk de mogelijkheid en wenselijkheid om een topwerklocatie van 20-50 ha. te realiseren in Meierijstad, nabij en passend bij het Brainport ecosysteem en het ecosysteem van Meierijstad.**
 - We verkennen onderling en in nauwe afstemming met de provincie Noord-Brabant als ruimtelijk-economisch regisseur of het wenselijk en mogelijk is om 20-50 ha aan topwerklocaties in Meierijstad te realiseren.
- **MRE en Meierijstad werken structureel samen aan het versterken van de onderlinge samenhang tussen het Brainport ecosysteem en Meierijstad met als doel het behouden, aantrekken en ontwikkelen van talent.**
 - MRE en Meierijstad faciliteren en bevorderen de onderlinge dialoog en samenwerking tussen onze triple helix partners, waaronder Brainport Development en onze onderwijsinstellingen, met als doel het versterken van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, en een gezamenlijke en/of complementaire benadering en aanpak voor het behouden, binden en ontwikkelen van talent.
 - MRE en Meierijstad streven ernaar om in hun aanpak en bij de vorming van beleidskeuzes zoveel mogelijk dezelfde uitgangspunten, beleidskaders en instrumenten te gaan hanteren en ontwikkelen.
 - Afstemming vindt plaats op basis van bestaande regionale strategieën, waaronder de Schaalsprong Talent Agenda uit de Strategische Agenda Brainport en de Toekomstvisie Meierijstad.

Wonen

Context:

De Metropoolregio Eindhoven heeft een acuut woningtekort. Bovendien staat de betaalbaarheid van woningen onder druk. De regio werkt daarom hard om 62.130 woningen en 2.280 studenteneenheden te realiseren voor 2030, en 100.000 woningen voor 2040. De Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant is daarbij de leidende, ruimtelijke strategie met richtinggevende keuzes op gebied van wonen, werken én mobiliteit, in nauwe samenhang met andere regionale en provinciale beleidsdocumenten.

De gemeente Meierijstad heeft in haar Toekomstvisie de ambitie uitgesproken om 10.000 woningen te realiseren tot aan 2040 met een verstedelijking van Veghel. Hiermee kan Meierijstad een inwonersaantal aan van 100.000+. Binnen Meierijstad zijn er verschillende grotere woningbouwlocaties die een forse bijdrage leveren aan de woningbouwopgave binnen Meierijstad en de regio. De locaties bevinden zich hoofdzakelijk aan de ontwikkelas A50, de mobiliteitsas N279 en in de drie grotere kernen van Meierijstad. Deze woningbouwlocaties kennen daarmee ook een logische verbinding met onder andere de steden Eindhoven, Helmond en Den Bosch. Deze ontwikkelingen blijven in lijn met NOVEX Stedelijk Brabant en in nauwe samenwerking met bestaande sporen vanuit zowel de provincie Noord-Brabant als de RNOB.

Afspraken:

- **MRE en Meierijstad starten met de kwalitatieve en kwantitatieve afstemming van woonprogramma's om het aanbod versneld en beter aan te laten sluiten bij lokale en regionale behoeften.**
 - We werken aan een betere kwantitatieve en kwalitatieve afstemming en invulling van de woonopgaven van MRE-(grens)gemeenten en Meierijstad. Meierijstad betreft MRE bij de concrete invulling van woonprogramma's die deels al voor 2030 verlichting kunnen bieden voor de huidige woningnood.
 - We delen en bespreken onderzoeksresultaten over onze woonbehoeften en woningmarkt, inclusief conclusies uit MIRT-verkenningen en actualisaties, plus de woonzorganalyse en het woningmarktinformatieonderzoek van de MRE, en de Woonzorgvisie en de Toekomstvisie Meierijstad.
 - We hanteren zoveel mogelijk dezelfde richtinggevende principes bij onze woningbouw, zoals vastgesteld in de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant en de Toekomstvisie Meierijstad en de Stedelijke Regio 's-Hertogenbosch.
- **MRE en Meierijstad werken samen om de woningbouw in MRE en Meierijstad te versnellen.**
 - MRE en Meierijstad wisselen werkwijzen, conceptontwikkeling, en financieringsmodellen uit om woningbouwprocessen te versnellen.
 - We verkennen de mogelijkheden om gezamenlijk op te trekken bij de (versnelde) realisatie van de woningbouwopgave.

Mobiliteit

Context:

MRE en Meierijstad zijn op mobiliteitsvlak nauw met elkaar verbonden. Onze noord-zuidverbinding wordt gekenmerkt door de A50, met in oost-westrichting de N279 en de Zuid-Willemsvaart. De A50 is een belangrijke ontwikkelas voor wonen en werken, en de N279 Veghel-Asten is onderdeel van de ‘robuuste rand’ van de Brainportregio. We hebben daarbij belang bij goede alternatieven voor de auto, zoals (hoogwaardig) openbaar vervoer en de fiets. Zo wordt momenteel al gewerkt aan de bus op vluchtstrook op de A50, de noordelijke Brainporthub, de BRT (‘Bus Rapid Transit’) en de Brainportlijn. Ook wordt gewerkt aan diverse snelfietspaden en biedt de haven van Meierijstad potentie om gezien de verbinding met Rotterdam en de bredere regio meer bij te dragen aan onze gezamenlijke (circulaire) economie. Gezien de groei van zowel de MRE als Meierijstad blijft de onderlinge mobiliteit dus een belangrijk aandachtspunt, ook in de toekomst. Voor veel ontwikkelingen zijn we afhankelijk van het Rijk en/of provincie Noord-Brabant. Zo heeft de provincie een expliciete rol waar het gaat om provinciale wegen (wegbeheerder) en regionaal ov (ov-concessieverlener). Een goede samenwerking met deze partners is dus cruciaal.

Afspraken:

- **MRE en Meierijstad werken nauw samen met onze partners om lopende projecten te realiseren die de onderlinge mobiliteit verbeteren, als belangrijke randvoorwaarde voor onze samenwerking op wonen en werken.**
 - We werken samen bij projecten op en rondom de A50, zoals de bus op vluchtstrook, de verdere uitwerking van de BRT (Bus Rapid Transit) en Brainportlijn, de verbinding tussen de A50 en het centrum van Veghel, het verkennen van de mogelijkheid voor een extra aansluiting op de A50 ten noorden van Son en Breugel, en de verkenning van mogelijk geschikte locaties voor de noordelijke Brainporthub.
 - MRE en Meierijstad werken met de provincie Noord-Brabant aan de versteviging van de functie van de N279 Veghel-Asten. We vragen daarbij aandacht voor een brede belangen benadering en de gestelde doelen bereikbaarheid, veiligheid en leefbaarheid, met in het bijzonder de functie van de N279 als robuuste rand/verbinding van en tussen de MRE en Meierijstad.
 - We zorgen in goede samenwerking met de provincie Noord-Brabant voor de tijdige realisatie van de snelfietsroute tussen Veghel en Son en Breugel.
- **MRE en Meierijstad trekken gezamenlijk op bij het verkennen en onder de aandacht brengen van nieuwe, toekomstbestendige (ov-)verbindingen en mobiliteitsmaatregelen.**
 - We vragen gezamenlijk aandacht voor de realisatie van een nieuwe noord-zuid ov-verbinding (Den Bosch/Uden via Veghel, Helmond en Meierijstad en tussenliggende dorpen).
 - We zorgen voor afstemming over onze inzet bij ov-concessies en geven elkaar inzicht in onze Meerjarige Multimodale Mobiliteitspakketten (MMMP's).
 - We zetten in op een snelfietsroute van Veghel via Beek en Donk en Helmond naar Astén (parallel aan de N279). Deze route kan aangetakt worden op het bestaande snelfietsroutenetwerk.

Voorzieningen

Context:

MRE is momenteel bezig met een verkenning voorzieningen. Deze verkenning biedt inzicht in de huidige stand van zaken in de regio (een 'nulmeting') en brengt vervolgens ook toekomstige behoeften in beeld, zowel qua basisvoorzieningen als regionale en topvoorzieningen. De inzichten uit deze verkenningen worden in de toekomst gebruikt om beter te kunnen sturen op het benodigd voorzieningenniveau in de regio.

Afspraken:

- **Meierijstad voert een verkenning voorzieningen uit en kan daarbij gebruik maken van de opgebouwde expertise van de MRE.**
 - o Meierijstad maakt gebruik van de opgebouwde MRE-expertise en de bijbehorende onderzoeksmethodiek om de behoefte aan voorzieningen in Meierijstad in kaart te brengen.